

**WAAROM EN HOE NON-PROFITORGANISATIES,
BEDRIJVEN EN INTERMEDIARIS
MAATSCHAPPELIJK BETROKKEN ONDERNEMEN
KUNNEN INZETTEN VOOR EEN
STERKERE SAMENLEVING**

Wetenswaardigheden uit onderzoek

Lonneke Roza, MSc.
Wendy Stubbe, MSc.
Prof. Dr. Lucas Meijs

Lonneke Roza, Wendy Stubbe en Lucas Meijs zijn verbonden aan de vakgroep Business-Society Management van Rotterdam School of Management (RSM), Erasmus University.

Deze bundel is gebaseerd op lopend onderzoek en eerdere publicaties van de drie auteurs en biedt informatie met betrekking tot verschillende aspecten van maatschappelijk betrokken ondernemen. Voor vragen over het thema, de publicaties of onderzoeken, kunt u contact opnemen met Lonneke Roza (lroza@rsm.nl).

Copyright © 2014 RSM Erasmus University, vakgroep Business- Society Management. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen, verzonden, gereproduceerd of verspreid in welke vorm of medium dan ook zonder toestemming van de auteurs. Correspondentie via: lroza@rsm.nl.

Deze bundel is mede mogelijk gemaakt door de 'Circle of Research Corporate Community Involvement'. Dit is een samenwerkingsverband tussen wetenschap en praktijk, die beide werelden meer met elkaar in dialoog wil laten gaan, een onderzoeksagenda wil bepalen die zowel voor wetenschap als praktijk interessant is en die kennis rondom het thema maatschappelijk betrokken ondernemen voor een breed publiek toegankelijk maakt. In 2014 bestaat de Circle of Research uit: IBM, ING, Nuon Foundation, KPMG, Ricoh, Alliander Foundation en Vebego Foundation.

Hoe te verwijzen naar deze bundel:

Roza, L., Stubbe, W. & Meijs, L.C.P.M. 2014. Waarom en hoe non-profitorganisaties, bedrijven en intermediairs Maatschappelijk Betrokken Ondernemen kunnen inzetten voor een sterkere samenleving. Wetenswaardigheden uit onderzoek. Rotterdam School of Management, Erasmus University.

INHOUDSOPGAVE

▶	Introductie	4
▶	I. Maatschappelijke betrokkenheid	7
▶	1. Wat is maatschappelijk betrokken ondernemen?	7
▶	2. Publieke perceptie van maatschappelijke betrokkenheid	11
▶	II. Partnerschappen	15
▶	1. Definities van partnerschappen	15
▶	2. Kritische succesfactoren bij partnerschappen: wat zijn de overwegingen om tot een effectief partnerschap te komen	19
▶	III. Bedrijfsperspectief	23
▶	1. De business case van MBO: de effecten voor mijn bedrijf	23
▶	2. Management van MBO: van effect naar design	29
▶	IV. Non-profit perspectief	33
▶	1. De 'business case' voor non-profitorganisaties	33
▶	2. Het organiseren van werknemersvrijwilligerswerk in non-profit-organisaties: een praktische benadering	37

INTRODUCTIE

Maatschappelijke betrokkenheid van bedrijven is niet meer weg te denken uit de Nederlandse samenleving. Dat is niet vreemd, want het hoort echt bij ons land. Al in de tweede helft van de 19e eeuw zijn er voorbeelden te vinden van Nederlandse bedrijven die voor de werknemers en hun gezin sportfaciliteiten, onderwijs, huisvesting en zorg aanboden. Maatschappelijk verantwoord en betrokken ondernemen is daarmee niets nieuws in een lang historisch perspectief, maar dat is het wel als we de laatste 15 jaar bekijken. Om meerdere redenen staat maatschappelijk betrokken ondernemen (MBO) weer echt op de kaart. Er is een toenemende vraag vanuit de samenleving, een terugtrekkende overheid en de druk vanuit een breed spectrum van stakeholders. Werknemers verwachten maatschappelijke betrokkenheid, consumenten kiezen vaker voor producten en diensten waar zij moreel en ethisch achter staan en non-profitorganisaties zien steeds vaker de toegevoegde waarde om samen met het bedrijfsleven maatschappelijke kwesties aan te pakken. MBO heeft in de laatste jaren haar populariteit duidelijk teruggewonnen: MBO is booming!

Tegelijkertijd worden er ook vragen ontwikkeld op het gebied van MBO. Waar menig (MKB-) bedrijf en non-profitorganisatie nog overtuigd moet worden van de toegevoegde waarde van MBO (*what's it in for me?*), zijn anderen er al jaren mee aan de slag en vragen zich af hoe ze het zouden kunnen organiseren (management van MBO). Wetenschappelijk onderzoek naar MBO ontwikkelt zich langzaam, maar komt de laatste jaren in een stroomversnelling. De auteurs van deze bundel proberen daar een bijdrage aan te leveren. Academische kennis blijft vaak abstract, theoretisch en wellicht ook onbereikbaar. Immers, bronnen zijn niet makkelijk te vinden en artikelen en boeken zijn duur. Toch hopen wij door middel van deze vrij toegankelijke bundel de wetenschap iets dichterbij de praktijk te brengen. Door onze verschillende achtergronden en specialisaties, richt deze publicatie zich dan ook op een brede doelgroep. Wij hopen met deze bundel mensen vanuit non-profitorganisaties, bedrijven of intermediaire organisaties die geïnteresseerd zijn in MBO, die er zelf mee aan de slag willen of dit verder willen ontwikkelen, te voorzien van interessante inzichten, tips en kaders. Uiteindelijk is het ultieme doel om mensen te enthousiasmeren en te inspireren ermee aan de slag te gaan, of het doorontwikkelen van hun programma.

We starten de bijdrage met een breed perspectief op partnerschappen. Een concept waar veel verwarring over blijkt te zijn in zowel theorie als praktijk. We geven een praktisch voorbeeld van succes- (of faal-)factoren bij het opzetten en ontwikkelen van een partnerschap door een case te bespreken. Vervolgens zoomen we in op een actor-perspectief. Dat houdt in dat we samenwerkingen op basis van MBO bekijken vanuit zowel een bedrijfspectief, als vanuit een non-profitperspectief. Wat hebben de betrokken partijen er eigenlijk aan? Waar zitten de uitdagingen en hoe kunnen ze ervoor zorgen dat de beoogde doelstellingen van de samenwerking ook daadwerkelijk worden gehaald? Een logische vervolgvraag is dan: Hoe kunnen we die (soms conflicterende) doelen en uitdagingen van de betrokken partijen integreren of balanceren zodat beide partijen er voordeel uit halen en welke belangen laten we zwaarder wegen? Helaas, hiervoor is de kennis op dit moment nog niet toereikend. Maar de auteurs zullen de komende jaren hun best doen om ook daar antwoorden op te gaan vinden.

Tot slot willen wij onszelf nog even voorstellen.

Lonneke Roza MSc. is een Phd Candidate aan Rotterdam School of Management, Erasmus University en ze is geaffilieerd met het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy. Lonneke heeft sinds 2009 onder leiding van Lucas Meijs allerlei onderzoeken gedaan rondom vrijwilligerswerk en non-profit management. Daarnaast is zij docent van diverse vakken rondom non-profit management en consultancy. Sinds 2011 is zij zich aan het specialiseren door middel van een promotieonderzoek. Dit richt zich op Maatschappelijk Betrokken Ondernemen met speciale interesse in werknemersvrijwilligerswerk. Zij richt haar onderzoek zowel op het perspectief van bedrijven als op dat van non-profit-organisaties. Zij vraagt zich in haar onderzoek af hoe MBO-organisatiedoelen bereikt kunnen worden. Er wordt hierbij een link gelegd tussen het doel van de organisatie en de manier waarop programma's ingericht worden. Verwacht wordt dat Lonneke medio september 2015 haar promotieonderzoek zal afronden.

Wendy Stubbe MSc. studeerde Bedrijfskunde met als specialisatie Business-Society Management aan RSM. Zij heeft gewerkt als adviseur bij MOVISIE op het gebied van vrijwilligersbeleid en de lokale ondersteuningsinfrastructuur voor vrijwilligerswerk en als senior consultant bij CSR Academy op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zij is gespecialiseerd in het adviseren, onderzoeken en trainen van bedrijven, brancheorganisaties, overheden en maatschappelijke organisaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord en betrokken ondernemen. Per april 2014 is zij werkzaam als Docent MVO en Onderzoeksvaardigheden aan de Academie voor Financieel Management, Avans Hogeschool 's-Hertogenbosch. Daarnaast is zij verbonden aan RSM bij de afdeling Business-Society Management, waar zij werkt aan haar promotieonderzoek over partnerschappen tussen (multinationale) ondernemingen en non-profitorganisaties.

Prof. Dr. Lucas Meijs is hoogleraar Strategische Filantropie aan RSM en is geaffilieerd aan het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy. Zijn voornaamste onderzoeksinteresses liggen op het gebied van non-profitmanagement, vrijwilligerswerk en civil society. Hij is editor bij het meest vooraanstaande academische journal op het gebied van non-profitorganisaties en civil society: *Nonprofit & Voluntary Sector Quarterly* en raadslid bij de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO). Hij bekleedt verschillende bestuursfuncties bij non-profitorganisaties en corporate foundations. Een rode lijn door het onderzoek (en de onderzoeksagenda) is het instrumenteel inzetten van vrijwilligerswerk (bij bedrijven, non-profitorganisaties en door overheden) voor organisaties of maatschappelijke doelen.

Wij hopen dat u met veel interesse en plezier deze bijdrage zult lezen. Voor vragen kunt u altijd contact met ons opnemen via [Lonneke Roza \(lroza@rsm.nl\)](mailto:Lronneke@rsm.nl).